

Kurs**6/25**

Anne Sütü Bankaları*

Nazan Çakırer ÇALBAYRAM**

**1000 Gün, Anne Sütü Kursu çalışmasıdır, Ankara

** Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Ebelik Bölümü, Ankara

Katkıda Bulunan/Contributor

M. Arif Akşit*

*Prof. Dr. Pediatri, Neonatoloji ve Ped. Genetik Uzmanı, Acıbadem Hast., Eskişehir

Anneden süt gelmediği veya yeterli olmadığı durumlarda, başka anneden anne-sütü temini zorunlu olmaktadır. Sütanne kavramı kültürel olarak olan bir Ülkede bunun Süt Bankaları kanalı ile aynı prensipler içinde yapılması olumlu görülmelidir. Gereken örfe ait kurallar ötesinde, Süt Bankaları kuruluş usul ve esaslarını uyumu zorunluluktur. Zaten bunu yapmayanların ruhsatlı olması da düşünülemez.

S ağığın özellikle prematürelde oluşabilmesi için anne sütü belirgindir. Anneden bunun sağlanmaması durumunda başka annelerin sütünün verilmesi gündeme gelmektedir. Süt-anne kavramı insanlık tarihi kadar eski iken, zamanımızda bu boyut, yine belirli annelerden alınan sütlerin, sağlık koşulları ile depolanması ve verilmesi ile olanaklı olmuştur.

Bu konuda tıbbi olduğu kadar sosyal kural ve usuller olmaktadır, başlıca sosyal boyut ta süt kardeşlerin ve süt-annelerin birbirleri ile evlenmemeleridir ki, bu kayıtlardan belirgin ve Nüfus Müdürlükleri kanalı ile de mümkündür, çünkü evlenmek için başvuranların kayıtları incelenmekte, olumlu ise ve bir mâni yok ise evlenme izni verilmektedir. Bu açıdan görünür bir sıkıntı görülmemektedir. Karşı çıkılmasının da anlamı anlaşılamamaktadır.

Özet

Anne Süt Bankaları

Amaç: Anne sütü bankacılığı yoluyla ihtiyacı olan yenidoğanlara anne sütü sağlanabilir. Anne sütünü tıbbi tekniklerle toplayan belli ortamlarda muhafaza ederek, ihtiyaç sahibi bebeklere hibe veya satış yoluyla dağıtan kurumlara denilmekte ve tıbbi ile sosyal kural ve esaslar içinde çalışmaktadırlar.

Giriş: Aynı çevrede sütanne bulunamaması, kan bankası, organ bankası kurulduğu gibi, prematüre ve düşük doğum ağırlıklı bebeklerin anne sütü ihtiyaçlarının karşılanmak istenmesi, çocuğunu emziremeyen annelere karşılık sütü fazla olan, çocuğu ölen annelerin sütleridir.

Genel Yaklaşım: Tıbbi gereklilikler yanında; süt bağışlayan annelerin sütleri karıştırılmayacak, her bebek için tek donörden süt alınacak, bağış yapan bir annenin bir süt bebeği olacak, güvenli bir kayıt sistemi kullanılacak, süt bağış yapanın ve alıcının kimlikleri kayıt altına alınacak, bu bilgiler her iki nüfus kütüğüne gönderilecek ve her iki tarafa da verilecek, hem donör hem de alıcıdan yazılı onam formu istenecek, bağışçı annenin bebeği ile alıcı annenin bebeği aynı cinsiyetten olacak, süt alan bebekler 5 yıldan sonra ve her 5 yıllık dönem de en az 5 defa bilgilendirilecektir.

Başlıca boyutlar: Nüfus kayıtlarında karışıklık olmayacağı belirgin olmasına karşın ve süt anneliği kültürel olarak yaygın olmasına karşın, süt bankacılığı kavramına, kayıtların düzensiz olacağı ve aynı anneden süt alanların evlenebileceği kaygısı ile karşı çıkanlar olmaktadır.

Yorum: Anne sütü bankası kavramı geciktirilse bile, bir sosyal zaman dilimi temelinde yaygınlaşacağı açıktır.

Anahtar Kelimeler: Anne sütü, anne sütü bankacılığı

Outline

Mother's Milk Banking

AIM: Alternative mother milk is milk from another mother, thus, for mother milk essential for the infants. The milk is obtained very special techniques, care at special considerations, thus given to specially needed infants, for special strict regulations and principles are the meaning of Milk Bank concept.

Introduction: If not established milk motherhood, like organ donor aspects, for special preterm infants and for medical requirement, Mother Milk Bank concept is performed, from non-relative mothers.

General Considerations: According the necessities and obligations, the milk will not be confused from mother and infant relation, for each infant same mother milk is given, safe and reports are taken in consideration at the birth certificate, thus informed consent to both families, restricted for marriage and for each 5 year the information is repeated.

Proceeding:

The Medical Procedures

Notions: Not any allowance at the marriage approval, medical principles and cultural, traditional concepts are put at the regulations that not be any oppositions to the Mother Milk Banking.

Conclusion: Some arguments may be postponing the Mother Milk Banking concept, but, later it will be widely available.

Key Words: Mother's milk, Mother Milk Banking

Anne Sütü Bankaları

Nazan Çakırcı ÇALBAYRAM

Giriş

Anne sütü, yenidoğanın sağlıklı büyümesi ve gelişmesi için bütün besin öğelerini içeren eşsiz bir besindir. Bu nedenle, Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ), Birleşmiş Milletler Çocuk Fonu (UNICEF) ve Sağlık Bakanlığı ilk 6 ay sadece anne sütü ve en az 24 ay emzirmeye devam etmeyi önermektedir. Fakat, her bebeğin anne sütü alması mümkün olmamaktadır. Yenidoğan, anne ölümü, meme problemleri, anne sütünün yetersiz olması, sağlık sorununa bağlı anne ile bebeğin ayrı kalması gibi nedenlerle anne sütü alamadığı durumlar bulunmaktadır. DSÖ, yenidoğanın kendi anne sütünü alamadığı durumlarda yapay besin maddeleri yerine başka bir annenin sütünün verilmesini önermektedir. Anne sütü bankacılığı yoluyla ihtiyacı olan yenidoğanlara anne sütü sağlanabilir. Anne sütü bankası; anne sütünü tıbbi tekniklerle toplayan belli ortamlarda muhafaza ederek ihtiyaç sahibi bebeklere hibe veya satış yoluyla dağıtan kurumlara denir.

Anne sütü bankalarının kurulma nedenleri;

1. Aynı çevrede sütanne bulunamaması
2. Kan bankası, organ bankası kurulduğu gibi anne sütü bankalarının da kurulabileceği fikri

3. Prematüre ve düşük doğum ağırlıklı bebeklerin anne sütü ihtiyaçlarının karşılanmak istenmesi
4. Bazı sebeplerle çocuğunu emziremeyen annelere karşılık sütü fazla olan veya çocuğu ölen annelerin ücretli veya gönüllü olarak süt vermek istemesi
5. Sanayileşmeyle birlikte kadınların da iş hayatına girmesiyle çocuğun beslenmesine katkı sağlanması
6. Sütanneliğinin yaygınlaşmaması ve toplumsal dayanışmanın bozulması
7. Tıp alanındaki gelişmelerin ve bir takım ticari beklentilerin anne sütü bankalarının kurulmasını teşvik etmesi, şeklinde sıralanabilir.

Tarihçe

İnsanlık tarihi incelendiğinde sütanneliği kavramı çok eski zamanlara dayanmaktadır. Sütanneliği, (M.Ö. 2250) Hammurabi Kanunu'nda yerini almıştır. “Bir çocuk, sütannenin emzirdiği zamanlarda ölürse ve ölen çocuğun ailesinin haberi olmadan sütanne başka bir çocuğu emzirirse, kadının göğüslerinin kesilecektir”, “Sütannelik hakkı olan 3 yıllık ücret, sütanneye ödenemediği takdirde anne çocuğunu geri alamayacaktır”, maddeleri Hammurabi Kanunlarında yer alan bazı maddelerdir.

Eski Babil döneminde, sütannelere emzirmenin karşılığında emzirme ücreti olarak arpa gibi yiyecek maddeleri, kutsal yağ, yün, elbise bazen de gümüş ödendiği belirlenmiştir.

Eski Türklerde sütannelik Göktürlere kadar dayanmaktadır. Bazı kriterlere göre sütanne annesi ölmüş bebekleri beslemekte idi. Hakan öldüğünde çocukları küçük ise süt kardeşi hakanın çocuklarını büyütür, çocuklar büyüene kadar devlet yönetimine vekalet ederdi. Osmanlı döneminde sütanneler (dayeler) eğer padişahın kendi annesi ölmüşse merasimlerde onun yerine bulunurlardı. Ayrıca Osmanlıda, 19.yy. sonlarında çocuk ölümlerinin artmasından dolayı Süt Damlası Vakfı kurulmuştur. Vakfın amacı, annesini ememeyen bebeklere süt temin etmektir. Süt veren anne hangi bebeğe süt verdiğini bilir ve mutlaka kayıt altına alınır.

İlk anne sütü bankası 1909'da Viyana'da E. Coli bakterisini bulan Theodor Escherich tarafından açılmıştır. Escherich, anne sütü dışında besin verilen bebeklerde ölüm oranlarının yüksek olduğunu fark edip bu nedenle anne sütü bankasını kurmuştur. O dönemlerde süt bağışçısı kadınlar, çalışan kadınların hepsinden daha fazla para kazanmakta idi. Hatta bu nedenle Viyana'da sütanneleri çok az para verildiği için grev bile yapmışlardı. Süt bankası 1919'da Kuzey Amerika'da kurulmuş ve özellikle 1930'larda ve 1940'larda tüm Avrupa'da yaygınlaşmış. Ancak 1980'lerde AIDS vakalarının ortaya çıkışı ile anne sütü bankaları kapanmıştır. 1985'te Kuzey Amerika Anne Sütü Bankası Birliği (HMBANA) kurulmuştur. Yine Amerika'da 2006 yılında Uluslararası Anne Sütü Organizasyonu (IBMP) kurulmuştur. Kuruluş bağış insan sütü kabul eden ve kâr amacı gütmeyen sivil toplum örgütüdür. Bugüne kadar IBMP'nin dünya çapında 262.682 ons'tan fazla insan sütü gönderdiği rapor edilmiştir.

Günümüzde

Günümüzde 35 ülkede süt bankaları faaliyet göstermektedir. Günümüzde 28 ülkede 203 süt bankası bulunmakta ve 13 adet (Portekiz'de 1, Almanya'da 2, Polonya'da 4, Yunanistan'da 1, Rusya'da 1, Slovenya'da 1, Hırvatistan'da 1 ve Türkiye'de 2) yeni süt bankasının açılması beklenmektedir.

Türkiye'de ilk defa İzmir'de Dr. Behçet Uz Çocuk Sağlığı ve Cerrahisi Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde ve Ankara'da Anne Sütü Bankası kurulacaktır. Sağlık Bakanlığı anne sütü bankacılığının koşullarını belirlemiştir.

Anne Sütü Bankacılığı Koşulları;

- Süt bağışlayan annelerin sütleri karıştırılmayacak,
- Her bebek için tek donörden süt alınacak
- Bağış yapan bir annenin bir süt bebeği olacak
- Güvenli bir kayıt sistemi kullanılacak

- Süt bağıışı yapanın ve alıcının kimlikleri kayıt altına alınacak, bu bilgiler her iki nüfus kütüğüne gönderilecek ve her iki tarafa da verilecek
- Hem donör hem de alıcıdan yazılı onam formu istenecek
- Bağıışçı annenin bebeğı ile alıcı annenin bebeğı aynı cinsiyetten olacak
- Süt alan bebekler 5 yıldan sonra ve her 5 yıllık dönem de en az 5 defa bilgilendirilecektir.

Ekşioğlu ve arkadaşlarının (2015) annelerle yaptığı çalışmada; annelerin %41,6'sının süt bankasını bildiğı, %68,8'inin süt bağışlayabileceğı ve %8,2'sinin daha önce sütannelik yaptığı belirlenmiştir. Bu veriler toplumun süt bankasına olumlu baktığını düşündürebilir.

Kaynaklar

- 1) Büyükcan T. Anne Sütü Bankacılığı ve Çeşitli Ülke Uygulamaları. https://www.tbmm.gov.tr/eyayin/GAZETELER/WEB/MECLIS%20BULTENI/2469_2013_0000_0189_0000/0028.pdf.
- 2) Ekşioğlu A. Yeşil Y. Çeber Turfan E. Annelerin süt bankası hakkındaki görüşleri: İzmir örneğı. Türk Ped Arş 2015; 50: 83-9
- 3) Haiden N. Ziegler E.E. Human Milk Banking. Ann Nutr Metab 2016;69(suppl 2):8-15.
- 4) Kadioğlu M. Hotun Şahin N. Anne Sütü Bağıışı: Türkiye'deki Durum. HSP 2014;1(2):102-114
- 5) Katari K. HUMAN MILK BANKING. [NNJ](#). 2015; 4(2): 33-36
- 6) Kennaugh J. Lockhart-Borman L. The Increasing Importance of Human Milk Banks. e-Journal of Neonatology Research, 2011; 1: 3.
- 7) Mizuno K. Sakurai M. Itabashi2 K. Necessity of human milk banking in Japan: Questionnaire survey of neonatologists. Pediatrics International (2015) 57, 639-644
- 8) Öz E. Çivi yazılı Belgelere Göre Mezopotamya'da Sütannelik Hizmeti, Sütanne Olarak Qadişüm Kadınları Ve Kutsal Kitaplarda Sütannelik Uygulaması. Turkish Studies International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume 10/13 Fall 2015, p. 235-248
- 9) Pekdemir Ş. İslam Hukukuna Göre Anne Sütü Bankaları. International Journal of Social Science, 40: 537-554.
- 10) Thotly V. Milk Kinship and Implications for Human Milk Banking: A Review. Women's Health Bull. 2016 July; 3(3):e36897.

Konu ile ilgili Kaynaklar/Literatür Verileri

1) Süt Anneliğı/Başka annenin sütü

Kuran temelinde Boyutun irdelenmesi

Kaynak: Y. N. Öztürk ve Ahmet Hulusi Mealleri

Süt Bankacılığına karşı çıkanların gerekçeleri dikkate almadan önce genel bir bakış bakalım

Tarihsel kesin boyutlar:

- Peygamber bile sütanneden emzirmiş ilen karşı çıkılmaktadır.
- Kuranda sütanne ile beslenmenin şartlarını bazı şartlara bağlamaktadır (2/233)
  - 1) İstek: Çocuklarınızı sütanneye emzirtmek isterseniz,
  - 2) Örfü Uygun/Bilime ve geleneğe uygun: Örfü uygun olarak belirlediğiniz
  - 3) Bedelini/gerekenleri yapmak: ücreti güzelce teslim etmek şartıyla

Karşı çıkma gerekçesi

- İfadeler:
  - Kardeşlerin birbirleri ile evlenme durumu olacağından dolayı, neseplerin bozulması
  - Süt Bankaları kabul edilemez, süt veren anneler belli olmayacaktır

- Ülkemizde laubali vardır, bankaya süt veremez ve süt emziremez, zina yerine geçer
- İnternette sütannelik konusunda zina durumundan söz edilmekte ve karşı çıkıldığı görülmektedir

Kuran Ayetleri

- Dayanak olarak Kuran belirtilmektedir ki (2/233) *Bunu yapmanızda bir günah yoktur*
- 2/233 Anneler çocuklarını -emzirmeyi tamamlamak isteyen kimseler için- tam iki yıl emzirirler
  - Çocuklarınızı sütanneye emzirtmek isterseniz,
  - Örfü uygun olarak belirlediğiniz ücreti güzelce teslim etmek şartıyla,
- 4/23 size, şu kadınlarla evlenmek haram kılınmıştır:
  - Sizi emziren süt anneleriniz, süt kız kardeşleriniz, ...
  - Allah çok affedici, çok merhametlidir
- 28/12 biz daha önce ona, süt emziren kadınları haram kıldık.
- 31/14 biz, insana anne-babasını önerdik: Annesi onu güçsüzlükle taşımıştır.
  - Sütten kesilmesi de iki yılda olmuştur. O halde bana ve ana-babana şükret. Dönüş banadır
- 46/15 biz insana, anne-babasına çok iyi davranmasını önerdik.
  - Annesi onu zahmetle taşıdı, zahmetle doğurdu.
  - Taşınması ve sütten kesilmesi otuz aydır.
  - Nihayet, yiğitlik çağına gelip kırk yıla erdiğinde şöyle der:
  - "Rabbim; beni, bana ve ebeveynime verdiğin nimete şükretmeye,
  - Hoşnut olacağın iyi bir iş yapmaya yönelt!
  - Soyum içinde, benim için barışı gerçekleştir.
  - Sana yöneldim ben, sana teslim olanlardanım ben!"

Helali Haram, Haramı Helal olarak ifade etme durumu

- Haram olanlar bile zorda kalma, sınırı aşmama, haddi aşmama ve helal kabul etmeden yemesi günah yoktur. Bazı uygulama Türk Ceza Kanunu'nda vardır ve yasalara uygun 20GH önce yapılan tahliyeler için ceza verilmez demektir (TCK-99/6).
  - TCK Madde 25: saldırı ile orantılı biçimde defetmek zorunluluğu ile işlenen fiillerden dolayı faile ceza verilmez, TCK Madde 26: Hakkını kullanan kimseye ceza verilmez
  - 2/173 Allah size ... haram kılmıştır. Ama zorda kalanın, sınırı aşmadan, şuna-buna haksızlık ve tecavüze gitmeden yemesinde kendisi için günah yoktur. Allah çok affedici, çok merhametlidir
- Zarar olmaması durumunda günah tanımı yapılamaz.
  - 5/87 Ey iman sahipleri! Allah'ın size helal kıldığı şeylerin temiz/lezzetli/taze/hoş olanlarını haramlaştırmayın; azıp sınırı aşmayın, Allah, azıp sınırı aşanları sevmez
  - 7/32 De ki: "Allah'ın kulları için çıkardığı süsü, güzel/temiz/taze/lezzetli rızıkları kim haram etmiş?" De ki: "Dünya hayatında onlar, inananlar için de var. Kıyamet gününde ise yalnız inananlar içindir onlar." Bilgiden nasipli bir topluluk için biz, ayetleri böyle ayrıntılı kılıyoruz
- Bilim/ilim temelinde yaklaşım yapılmalıdır, keyif ve yoruma göre yaklaşım yapılamaz.
  - 6/119 size ne oluyor da üzerine Allah'ın adı anılmış olanlardan yemiyorsunuz? Zorda kalışınız dışında üzerinize haram kıldığını bizzat kendisi size ayrıntılı olarak açıklamıştır. Birçokları ilimsiz bir biçimde kendi keyiflerine uyararak halkı şaşırtıyorlar. Hiç kuşkusuz, senin Rabbin sınır tanımaz azgınları çok iyi bilmektedir
- Anne sütü yaşamsal önemi vardır ve prematürelere için gerekliliği kaçınılmaz ilke, bebeklerin ölümlerine vesvese/şüphe yüzünden sebep olunmamalıdır.
  - 6/140 şu bir gerçek ki, ilimsizlik yüzünden öz evlatlarını beyinsizce katledenlerle Allah'ın kendilerine verdiği rızıkları, Allah'a iftira ederek haramlaştıranlar gerçekten hüsrana uğramışlardır. İnan olsun, sapıtılmışlardır onlar; hiçbir zaman doğruyu ve güzeli bulamazlar

- 114/4 Kıvrılıp, kıvrılıp saklanan, sinip, sinip gizlenen vesvesenin/o sinsi, o aldatıcı şeytanın şerrinden,
- Bir şeyin haram olabilmesi için gerekçe olmalıdır, zarar ötesinde net Kuran tanımında olmalıdır.
  - 6/150 Şunu da söyle: "Allah şunu haram etmiştir diye tanıklık edip duran şahitlerinizi getirin." Eğer tanıklık ederlerse sakın onlarla birlikte tanıklık etme! Ayetlerimizi yalanlayanlarla âhirete inanmayanların keyifleri ardınca gitme! Onlar, kendi Rablerine başkalarını denk tutuyorlar
  - 7/33 De ki: "Rabbim, ancak şunları haram kıldı: "İğrençlikleri-görünenini, gizli olanını-günahı, haksız yere saldırmayı, hakkında hiçbir kanıt indirmedığı şeyi Allah'a ortak koşmayı, bir de Allah hakkında bilmediğiniz şeyleri söylemeyi
  - 9/37 ... Amellerinin kötülüğü kendilerine süslü gösterilmiştir. Allah, küfre batan bir topluluğu iyiye ve güzele kılavuzlamaz.
  - 10/59 De ki: "Ne oldu size de Allah'ın size rızık olarak indirdiği şeylerden bir haram yaptınız bir de helal?" De ki: "Allah mı size izin verdi, yoksa Allah'a iftira mı ediyorsunuz?"
  - 16/116 Yalan düzerek Allah'a iftira etmek için, dillerinizin uydurma nitelendirmeleriyle "Şu helaldir, şu da haramdır!" demeyin. Yalan düzerek Allah'a iftira edenler iflah etmezler
  - 66/1 Ey Peygamber! Allah'ın sana helal kıldığı şeyi, eşlerinin hoşnutluğunu isteyerek neden haramlaştırıyorsun? Allah **Gafûr'dur, Rahîm'dir**

SONUÇ

Helal kılınan bir konuda olayı haram olarak belirtilen zina kavramı havada kalan bir tanım olmaktadır. Sağlık Bakanlığı anne sütünü veren kadınların bebeğin kütüğüne işleteceğini belirtiyorsa ve nikah için belediye onayı gerekli ise tereddüt edilecek bir boyut olamaz. Ancak, nikahsız evlilikler için vurguluyorlarsa, zaten yasal olmayan bir durumdur, eylemin kendisi hukuk dışıdır.

2) Human milk banking

<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/23666187>, [Neonatal Netw.](#) 2013 May-Jun;32(3):175-83. doi: 10.1891/0730-0832.32.3.175.

[O'Hare EM¹](#), [Wood A](#), [Fiske E](#)

Abstract

Forms of human milk banking and donation have been present for more than a century worldwide, but, since 1985, the Human Milk Banking Association of North America (HM BANA) has established guidelines to make the use of donor's breast milk safe and the second best form of feeding to maternal breast milk for a neonatal intensive care unit (NICU) infant. The Indiana Mother's Human Milk Bank provides an extensive and meticulous process of selecting breast milk donors. The process begins with a phone interview with a potential donor and includes the review of the donor's medical records, blood laboratory screening, medication and dietary intake, as well as consent from the donor's pediatrician. The milk bank follows steps of collecting, storing, and receiving the breast milk in accordance with the guidelines of the HM BANA. Pasteurization is the method used to ensure the proper heating and cooling of breast milk. Despite the rigorous pasteurization method, the donor's breast milk will not lose most of the important beneficial components needed for sick or ill NICU infants. Every batch of pasteurized breast milk will be cultured for any possible contamination and shipped to NICUs after it has been cleared by laboratory testing.

Comment/Yorum

Eng

When mother's milk is medically required, the milk is available via phone call, form 1985.

TR

1985 yılından beri Indiana Eyaletinde yapıldığı ve bir telefon ile gereklilik saptanması ile gönderildiği ifade edilmektedir.

3) WHY BANK MILK?

<https://www.hmbana.org/>:

WE ARE WORKING TOWARD THE DAY WHEN WE ARE ABLE TO COLLECT ENOUGH MILK TO PROVIDE FOR ALL THE BABIES WHO NEED IT.

Some moms give their milk directly to the parents of babies in need, an exchange known as casual sharing. The intent behind casual sharing is a caring act of sisterhood. But we believe strongly that it's important to go the extra mile to have the surplus milk tested in a lab to make absolutely sure that it's safe for any baby.

WHO WE ARE

We promote the health of babies and mothers through the provision of safe pasteurized donor milk and support of breastfeeding.

Over the past 30 years, nonprofit milk banks have opened in cities across the United States and Canada. Our milk banks receive surplus milk and dispense it after the donated milk is [pasteurized and tested](#). Most of our recipients are infants in neo-natal intensive care units (NICUs).

THE HISTORY OF MILK BANKING

At the dawn of the twentieth century, nearly all children were human milk fed - either maternally breastfed or provided with donated human milk. Over the next one hundred years, a number of dramatic changes took place including the replacement of human milk by artificial feeding products. By the beginning of the twenty-first century, human milk feeding was once again the recommended method of infant feeding. Experts recommend breastfeeding exclusively for six months and the introduction of age appropriate foods with breast milk to remain in the diet for two years and beyond. When maternal milk is inadequate or lacking particularly for high risk or premature infants pasteurized donor milk is the next best option. Donor milk banking plays an important role in meeting these recommendations.

MISSION

The Human Milk Banking Association of North America (HMBANA) is a professional association for supporters of non-profit donor human milk banking.

HMBANA promotes the health of babies and mothers through the provision of safe pasteurized donor milk and support of breastfeeding.

It Was founded in 1985 to:

- Develop guidelines for donor human milk banking practices in North America
- Provide a forum for information sharing among experts in the field on issues related to donor milk banking
- Provide information to the medical community regarding use of donor milk
- Encourage research into the unique properties of human milk for therapeutic and nutritional purposes
- Act as a liaison between member banks and governmental agencies
- Facilitate communication among member banks to assure adequate distribution of donor milk
- Facilitate the establishment of new donor milk banks in North America using HMBANA standards.

Comment/Yorum

Eng

Why breast-milk Banking? It is essential especially for the preterm infant, that, mother cannot feed. The concept is new, thought, other mother milk is used as usual, form the knowing history. This is only by Banking method.

TR

Neden süt Bankacılığı?

- Çalışan ve anne sütü gerekli durumlarda yeterli anne sütünü sağlamamız gerekir
- Sağlıklı bebek kavramı için süt veren donör sütleri vererek emzirmeyi/anne sütünü desteklememiz gereklidir
- 20 yüzyıl başında bu kavram gelişmiştir
- Amerikan İnsan Sütü Bankacılığı hedefleri
  - İnsan sütü bankacılığı kavramında rehber oluşturmak
  - Bir forum, düşünce yaratmak
  - Cesaretlendirmek
  - Kamu kurumları ile iletişim kurmak
  - Belirlenen standartlara uyum sağlamak

4) Human milk bank

From Wikipedia:

A **human milk bank** or **breast milk bank** is a service which collects, screens, processes, and dispenses by prescription human milk donated by nursing mothers who are not biologically related to the recipient infant. The optimum nutrition for newborn infants is breastfeeding, if possible, for the first year.^[1] Human milk banks offer a solution to the mothers that cannot supply their own breast milk to their child, for reasons such as a baby being at risk of getting diseases and infections from a mother with certain diseases,^[2] or when a child is hospitalized at birth due to [very low birth weight](#) (and thus at risk

for conditions such as [necrotizing enterocolitis](#)), and the mother cannot provide her own milk during the extended stay for reasons such as living far from the hospital.^[3]

Human milk banks had an increase in the amount of milk collected in 2012 compared to 2007, in addition the amount of milk donated by each donor had also increased.^[4] Mothers' Milk Bank (MMB) says, this service provides mothers with an alternative to [infant formula](#) and allows the mother to give their newborn the nutrition it needs for healthy growth.^[5] The International Milk Banking Initiative (IMBI), was founded at the International HMBANA Congress in 2005. It lists 33 countries with milk bank programs.^[6] The World Health Organisation (WHO) states that the first alternative to a biological mother not being able to breast feed is the use of human milk from other sources.^[7]

Donor Requirement[edit]

A donor must:

- Be healthy
- Be in the process of lactation
- Undertake a chest x-ray or Tyne test
- Have a negative VDRL
- Have no evidence of hepatitis
- Be HIV negative
- Preferably be female

More requirements may apply. For example, the requirements in Australia can be found at: <http://jhl.sagepub.com/content/2/1/20.full.pdf>

Concerns[edit]

Some concerns that surround human milk bank include:

- Cost
- Availability
- Lack of health care provider interest
- Concern about the type of women who might donate ^[8]

Consumers

After the milk has been donated the primary consumer of the milk are premature babies; other consumers include adults with medical complications or conditions. The main reason why premature babies consume donor milk is that the mother cannot provide milk for the baby. The donor milk therefore acts as a substitute.^[9]

Health benefits of human milk bank

Human milk banks offer families a chance to provide their child with reliable and healthy milk from other mothers. Human milk banks are needed as they offer milk which mostly is consumed by children whose mothers are not able to provide them with reliable milk.^[10]

Brazil

[Brazil](#) has an extensive network of 210 milk banks. In 2011, 165,000 litres (5,580,000 fl oz US) of breast milk were donated by some 166,000 mothers, and provided to nearly 170,000 babies. The Brazilian and Ibero-American Network of Human Milk Banks coordinates these efforts. Donors must be healthy and not taking any medication. The Brazil effort is part of an effort that has reduced infant mortality in the country by 73% since the 1990s.^[11]

Europe

There are 203 active human milk banks in Europe, with 13 more planned as of 2014, according to the European Milk Bank Association (EMBA).^[12]

Latin America, Spain, Portugal and Cape Verde Islands

The Brazilian program has been spread to countries in South America and to Spain, Portugal and the Cape Verde Islands.^[11]

North America

Main article: [Human milk banking in North America](#)

The Human Milk Banking Association of North America (HMBANA) has a "Guidelines for the Establishment and Operation of a Donor Human Milk Bank"^[13] that establishes exhaustive guidelines for safe milk collection and usage in North America. There are 16 milk banks in North America as of 2014. They collect about 3,000,000 oz per year as of 2013.

South Africa

[South Africa](#) has a breast milk collection and distribution program, Milk Matters, based in Cape Town.^[14]

Australia

As of 2014 [Australia](#) has a total of 5 Human Milk Banks in operation:

- PREM bank (based at King Edward Memorial Hospital, WA and also supplying Princess Margaret Hospital);
- Royal Prince Alfred (RPA) Hospital neonatal intensive care unit (NSW);
- Mothers Milk Bank Pty Ltd (a private charity, previously located on the Gold Coast, now at Tweed Heads NSW and supplying the Brisbane Mater Children's Hospital as well as some babies in the community);
- Mercy Health Breastmilk Bank (commenced 2011 at Mercy Hospital for Women, Heidelberg VIC); and
- Royal Brisbane and Women's Hospital (RBWH) Milk bank (commenced November 2012 at the RBWH Grantley Stable Neonatal Unit).^[15]

Comment/Yorum

Eng

Breast-Milk Banking is an alternative of mothers milk, in personal benefit, thus, have same regulations to be obeying.

TR

Biyolojik olarak ilişkisi olmayan kişiden süt temini kavramıdır.

- Özellikle ilk yıl anne sütü temininde önemli rolü vardır.
- Ufak prematüre ve NEK gelişmiş pretermiler de önemli bir boyuttur.

Vericide gerekli özellikler:

- Sağlıklı anne olmak
- Laktasyon sürecinde bulunmak
- Sağlık kontrolleri yapılmış olmalı (AC grafiği dahil)
- Negatif VDRL ve HIV olmalıdır
- Tercihan dişi olmalıdır

Bazı şartlara uyum gereklidir:

- Fiyat
- Kullanılabilir olması
- Sağlık personeli denetiminde olmalıdır
- Sütü veren annenin özellikleri önemlidir

Özellikle prematüre bebeklere, tıbbi gereksinimler için ve anne sütünü veremiyorsa bir alternatif olarak düşünülmelidir.

Her ülkenin yaklaşımı farklıdır: Ülkemizde Sağlık Bakanlığı olaya olumlu bakarken, bazı çevrelerin şiddetli karşı çıkması olmaktadır.

Sunum/Slide: Anne Sütü Bankası

Emzir-me/Anne Sütü Kursu

19 Mart 2017, 1000 Gün

Ankara

ANNE SÜTÜ BANKACILIĞI ve ÜLKEMİZDEKİ DURUM

Anne Sütü Bankacılık Gerekçesi

- Anne sütü bankacılığı yoluyla ihtiyacı olan yenidoğanlara anne sütü sağlanabilir.
- Anne sütünü tıbbi tekniklerle toplayan belli ortamlarda muhafaza ederek
- İhtiyaç sahibi bebeklere hibe veya satış yoluyla dağıtan kurumlara denir.

Anne sütü bankalarının kurulma nedenleri

- Aynı çevrede sütanne bulunamaması
- Kan bankası, organ bankası kurulduğu gibi
- Anne sütü bankalarının da kurulabileceği fikri
- Prematüre ve düşük doğum ağırlıklı bebeklerin anne sütü ihtiyaçlarının karşılanmak istenmesi
- Çocuğunu emziremeyen annelere karşılık sütü fazla olan, çocuğu ölen annelerin sütleridir
- Ücretli veya gönüllü olarak süt vermek istemesi
- Kadınların da iş hayatına girmesiyle çocuğun beslenmesine katkı sağlanması
- Sütanneliğinin yaygınlaşmaması ve toplumsal dayanışmanın bozulması

- Tıp alanındaki gelişmelerin ve ticari anne sütü bankalarının kurulmasını teşvik etmesi

Süt-anneliği

- Sütanneliği, (M.Ö. 2250) Hammurabi Kanunu'nda yerini almıştır.
- “Bir çocuk, ... sütanne başka bir çocuğu emzirirse, kadının göğüslerinin kesilecektir”
- “Sütannelik hakkı olan 3 yıllık ücret, sütanneye ödenemediğinde anne çocuğunu geri alamaz
- Babil döneminde, sütannelere ücret arpa, kutsal yağ, yün, elbise bazen de gümüş ödendiği
- Göktürklerde Sütanne annesi ölmüş bebekleri beslemekte idi.
- Hakan öldüğünde çocukları küçük ise süt kardeşi hakanın çocuklarını büyütür,
- Çocuklar büyüyene kadar devlet yönetimine vekalet ederdi.
- Osmanlı döneminde sütanne (dayeler) padişahın kendi annesi ölmüşse yerine bulunurlardı.
- Osmanlıda, 19.yy. sonlarında çocuk ölümlerinin artması, Süt Damlası Vakfı kurulmuştur.
- Vakfın amacı, annesini ememeyen bebeklere süt temin etmektir.
- Süt veren anne hangi bebeğe süt verdiğini bilir ve mutlaka kayıt altına alınır.

Zamanımızda

- 1909'da Viyana'da E. Coli bakterisini bulan Theodore Escherich tarafından açılmıştır.
- Escherich, anne sütü dışında besin verilen bebeklerde ölüm oranlarının yüksek olduğunu
- Fark edip bu nedenle anne sütü bankasını kurmuştur.
- Süt bağışçısı kadınlar, çalışan kadınların hepsinden daha fazla para kazanmakta idi.
- 1919'da Kuzey Amerika'da kurulmuş ve
- 1930'larda ve 1940'larda tüm Avrupa'da yaygınlaşmış.
- Ancak 1980'lerde AIDS vakalarının ortaya çıkışı ile anne sütü bankaları kapanmıştır.
- 1985'te Kuzey Amerika Anne Sütü Bankası Birliği (HMBANA) kurulmuştur.
- Amerika'da 2006 yılında Uluslararası Anne Sütü Organizasyonu (IBMP) kurulmuştur.
- Günümüzde 35 ülkede süt bankaları faaliyet göstermektedir.
- Günümüzde 28 ülkede 203 süt bankası bulunmakta ve
- 13 adet yeni süt bankasının açılması beklenmektedir.

Ülkemizde, Sağlık Bakanlığı anne sütü bankacılığının koşullarını belirlemiştir.

- Süt bağışlayan annelerin sütleri karıştırılmayacak,
- Her bebek için tek donörden süt alınacak
- Bağış yapan bir annenin bir süt bebeği olacak
- Güvenli bir kayıt sistemi kullanılacak
- Süt bağışçı yapanın ve alıcının kimlikleri kayıt altına alınacak,
- Bu bilgiler her iki nüfus kütüğüne gönderilecek ve her iki tarafa da verilecek
- Hem donör hem de alıcıdan yazılı onam formu istenecek
- Bağışçı annenin bebeği ile alıcı annenin bebeği aynı cinsiyetten olacak
- Süt alan bebekler 5 yıldan sonra ve her 5 yıllık dönem de en az 5 defa bilgilendirilecektir.

Süt Bankasına Bakış

- Ekşioğlu ve arkadaşlarının (2015) annelerle yaptığı çalışmada;
- Annelerin %41,6'sının süt bankasını bildiği,
- %68,8'inin süt bağışlayabileceği ve
- %8,2'sinin daha önce sütannelik yaptığı belirlenmiştir.

Sütanne Kavramı, M. A. Akşit

- Peygamber bile sütanne emzirmiş ilen karşı çıkmaktadır
- İnternette sütannelik konusunda karşı çıktığı görülmektedir

- Dayanak olarak Kuran belirtilmektedir ki (2/233) *Bunu yapmanızda bir günah yoktur*
- İfadeler:
  - Kardeşlerin birbirleri ile evlenme durumu olacağından dolayı, neseplerin bozulması
  - Süt Bankaları kabul edilemez, süt veren anneler belli olmayacaktır
  - Ülkemizde laubali vardır, bankaya süt veremez ve süt emziremez, zina yerine geçer

Kuran

- 2/233 Anneler çocuklarını -emzirmeyi tamamlamak isteyen kimseler için- tam iki yıl emzirirler
  - Çocuklarınızı sütanneye emzirtmek isterseniz,
  - Örfe uygun olarak belirlediğiniz ücreti güzelce teslim etmek şartıyla,
- 4/23 size, şu kadınlarla evlenmek haram kılınmıştır:
  - Sizi emziren süt anneleriniz, süt kız kardeşleriniz, ...
  - Allah çok affedici, çok merhametlidir
- 28/12 biz daha önce ona, süt emziren kadınları haram kıldık.
- 31/14 biz, insana anne-babasını önerdik: Annesi onu güçsüzlükle taşımıştır.
  - Sütten kesilmesi de iki yılda olmuştur. O halde bana ve ana-babana şükret. Dönüş banadır
- 46/15 biz insana, anne-babasına çok iyi davranmasını önerdik.
  - Annesi onu zahmetle taşıdı, zahmetle doğurdu.
  - Taşınması ve süttten kesilmesi otuz aydır.
  - Nihayet, yiğitlik çağına gelip kırk yıla erdiğinde şöyle der:
  - "Rabbim; beni, bana ve ebeveynime verdiğin nimete şükretmeye,
  - Hoşnut olacağın iyi bir iş yapmaya yönelt!
  - Soyum içinde, benim için barışı gerçekleştir.
  - Sana yöneldim ben, sana teslim olanlardanım ben!"

Prof. Dr. Aksit / From Prof. MD. M. A. Aksit's collection